

23.64x8.14	1	עמוד 10	השבוע	מערב -	18/02/2019	67263509-8
בוועז סנג'רו - ראש החטיבה למשפט פלילי וקרימינולוגי - 26330						

משפט חוזר - מציאות או חלום?

פרופ' בועז סנג'רו

וכך צפוי עתה, נוכח הפרסומים בדבר הסכמת הפרקליטות לבקשתו של ויקטור גואטה לקיים משפט חוזר.

בנוסף, בעוד שבארה"ב משמשות השוואות דנ"א להוכחת חפותם של מאות אסירים ולתיקון עיוותי-דין, בישראל הדבר נמנע, משום שבמקרים רבים המצטברים כדי שיטה, הרשויות - בניגוד לדין - לא שומרות את הממצאים מזירות הפשע לאחר ההרשעה ולעתים אפילו משמידות אותן.

לפני כשני עשורים כתבתי עם פרופ' מרדכי קרמניצר מאמר אקדמי שכותרתו "המשפט החוזר - מציאות או חלום?". הראנו שם שבית-המשפט העליון קופץ את ידו, ובמקום לאפשר משפט חוזר כשיש ספק משמעותי בהרשעה, הוא מחפש ראייה ניצחת לחפות.

מקרה נדיר נוסף שבו מסכים העליון למשפט חוזר הוא כשרשויות אכיפת החוק מסכימות לקיימו. כך אירע בעבר, כשהיועץ המשפטי לממשלה הסכים במקרים בודדים,

אופטימית וחסרת בסיס, הן משום שבשתי השיטות מסתמכים על אותם סוגי ראיות, והן משום שהמושבעים האמריקאים נכונים לזכות הרבה יותר מהשופטים בישראל, ושיעור הזיכויים בישראל בטל בשישים.

לכאורה ניתן לתקן את עיוותי הדין באמצעות משפטים חוזרים. מדי שנה מורשעים בישראל עשרות אלפי בני אדם. כמה מהם זוכים למשפט חוזר? בממוצע - אחד בלבד בשנה.

מחקרים ערכניים, חלקם מבוססים על השוואות גנטיות בין דגימות הנלקחות מאסירים הזועקים לחפותם לבין דגימות שנשמרו מזירות הפשע, מלמדים על תופעה משמעותית של הרשעת חפים מפשע. באשר לעבירות רצח ואונס - שלגביהן נזהרים יותר, נתוני פרויקט החפות האמריקאי מוכיחים ש-5% מהמורשעים חפים מפשע. באשר לכלל העבירות, הערכתי היא שמדובר בכ-10%. הטענה שבישראל המצב שונה היא

